

ΕΝΟΣΙΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΖΑΠΠΑ

Αθήνα, Ιανουάριος 2023

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΑΣ ΤΟ 2022

Η μνήμη μας γύρισε εκατό (100) χρόνια πίσω. Το 1922 ο Ελληνισμός δέχτηκε ένα θανάσιμο χτύπημα. Έχασε τα εδάφη της Μικράς Ασίας, τα εδάφη στα οποία επί τρεις χιλιάδες και πλέον χρόνια είχε καταγράψει τη δική του ιστορία, μια ιστορία με πολλές δυσκολίες και προβλήματα αλλά, ταυτόχρονα, και με πολλούς θριάμβους όχι μόνο απέναντι στους όποιους αντιπάλους του αλλά και απέναντι στα σκοτάδια της άγνοιας και της απαιδευσίας.

Πολλά από τα πειστήρια της λαμπρής αυτής πορείας χάθηκαν, όταν η φωτιά ολοκλήρωσε το πάθος της καταστροφής, που το είχαν προγραμματίσει, το είχαν οργανώσει και το είχαν επιβάλει οι «Μεγάλες Δυνάμεις» της εποχής και τα πειθήνια όργανά τους, που προσπαθούσαν να βρουν τη λύση της «ανυπαρξίας» τους στα ελκυστικά συνθήματα του εξισλαμισμού και του εκτουρκισμού.

Δύσκολα χρόνια ακολούθησαν την αγωνιώδη προσπάθεια αυτών που υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και να αποκτήσουν ένα τσαντίρι, ένα σκισμένο πανωφόρι ή δυο τενεκεδένια κουτάκια, για να μην περπατούν ξυπόλυτοι στις λάσπες και να μην παγώνουν εκτεθεμένοι στους ανελέητους βοριάδες του χειμώνα. Σιγά-σιγά απέκτησαν την επικοινωνία τους με τη νέα πραγματικότητα. Καλλιέργησαν τη χέρσα γη που τους έλαχε, μοίρασαν τις δραστηριότητές τους ανάλογα με τις δυνάμεις τους και τις δεξιότητές τους, οργάνωσαν τους πρώτους συνοικισμούς τους. Κι έγιναν οι «τουρκόσποροι» ισότιμοι, και πολλές φορές ανώτεροι, από τους γηγενείς

ομοεθνείς τους. Πάλεψαν και νίκησαν. Ποτέ όμως δεν ξέχασαν την πατρική γη τους. Εκτός από την ανάγκη για επιβίωση και από τη σύγκριση του λαμπρού παρελθόντος με το τραγικό παρόν τους, τους τη θύμιζαν τα λιγοστά «κειμήλια», που κατόρθωσαν, με πολλές δυσκολίες και ακόμη μεγαλύτερους κινδύνους, να φέρουν μαζί τους. Κρυμμένα τώρα σε κάποιο σεντούκι ή στο πρόχειρο εικονοστάσι της παράγκας τους ήταν η μόνη «δική τους περιουσία». Και ήταν γι' αυτούς ανεκτίμητη.

Σήμερα, εκατό (100) χρόνια μετά, όλα αυτά τα «ενθυμήματα» βρίσκονται συγκεντρωμένα στις προθήκες κάποιων μουσείων ή στα γραφεία των Συλλόγων, που οι ίδιοι δημιούργησαν, για να νιώθουν μεγαλύτερη τη βοήθεια και ασφαλέστερη τη συνεργασία με τους δικούς τους ανθρώπους. Σήμερα, εκατό (100) χρόνια μετά, κάτω από πολύ καλύτερες συνθήκες, εκτίθενται στην κοινή θέα, σε εντυπωσιακά εκθεσιακά κέντρα, για να θυμίζουν στους νεότερους, στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας, ποιοι ήταν εκείνοι που πάλεψαν κάτω από τις πιο τραγικές συνθήκες, για να επιβιώσουν, ποιοι ήταν εκείνοι που έφεραν στην Ελλάδα το δικό τους «φως εξ Ανατολών», πολύτιμο βοήθημα για την ανάπτυξη, οικονομική, κοινωνική και πνευματική, της νέας πατρίδας τους.

Η Ένωση Σμυρναίων νιώθει μεγάλη ικανοποίηση, που μπόρεσε να προσφέρει και αυτή τα δικά της «κειμήλια» στις μεγάλες «εκθέσεις» που έχουν οργανωθεί. Νιώθει υπερήφανη που έβαλε και εκείνη το δικό της λιθαράκι, για να μην ξεχαστεί ο «μεγάλος πολιτισμός της Σμύρνης και των άλλων αλησμόνητων πατρίδων, μεγάλων κα μικρών, που αφάνισε η φωτιά και το τσεκούρι ανθρώπων που ποτέ δεν μπόρεσαν, και, φυσικά, συνεχίζουν να μη θέλουν και να μην μπορούν να συνειδητοποιήσουν πώς είναι δυνατόν ένας λαός μερικών χιλιάδων να δημιουργεί έναν απλησίαστο για τα δικά τους εκατομμύρια πολιτισμό, πώς είναι δυνατόν ο Μικρασιατικός Ελληνισμός να εξακολουθεί να διατηρεί και να προβάλλει τις ηθικές αξίες του, την πνευματική υπεροχή του και τα απαράμιλλα επιτεύγματά του.

Η Ένωση Σμυρναίων νιώθει την ανάγκη να ευχαριστήσει όλους εκείνους τους φορείς, και, πιστέψτε μας, ήταν πάρα πολλοί, που επέλεξαν να αξιοποιήσουν τα «κειμήλιά» της, όσα διασώθηκαν από το πέρασμα του χρόνου και από τις «αδυναμίες» των ανθρώπων. Το πλούσιο φωτογραφικό αρχείο, οι εφημερίδες, τα περιοδικά και τα βιβλία που εκδόθηκαν στη Σμύρνη, τα σπάνια και μοναδικά «αντικείμενα», τα έντυπα και χειρόγραφα αρχεία των σμυρναϊκών εκκλησιών, σχολείων και συλλόγων, βρίσκονται σήμερα στις προθήκες των μεγάλων εκθεσιακών χώρων, προσιτά στους καθημερινούς επισκέπτες τους αλλά και στους επιστήμονες που αντλούν από αυτά πολύτιμες πληροφορίες για τις μελέτες τους και το συγγραφικό έργο τους.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στο «Ιδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη» και στον Γενικό Διευθυντή του κ. Κωνσταντίνο Μαζαράκη-Αινιάνα, αντιναύαρχο ε.α., για την απόφασή τους να ψηφιοποιήσουν τους είκοσι τέσσερεις (24) τόμους των «Μικρασιατικών Χρονικών», του μοναδικού επιστημονικού μικρασιατικού περιοδικού, στις σελίδες του οποίου «κρύβονται» πολυτιμότατοι θησαυροί του σμυρναϊκού και του μικρασιατικού πολιτισμού. Ταυτόχρονα, προχώρησαν στην ψηφιοποίηση του αρχειακού υλικού, που αναφέρεται στην ίδρυση και στην οργάνωση του Πανεπιστημίου της Σμύρνης και στη δραστηριότητα του εμπνευστή του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή, του μεγάλου Έλληνα μαθηματικού του τέλους του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Το «Ιδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη», αξιοποιώντας τις λαογραφικές μελέτες των πρώτων τόμων των «Μικρασιατικών Χρονικών» προχώρησε στην έκδοση ενός πολύ ενδιαφέροντος βιβλίου, το οποίο έχει τον τίτλο «**Γητείες και ξόρκια της Μικράς Ασίας**» (μέσα από την ιστορική έκδοση «**Μικρασιατικά Χρονικά**»), και καταγράφει συνήθειες, έθιμα και γιατροσόφια των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

Ευχαριστίες οφείλονται επίσης στο Μουσείο Μπενάκη και στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών για την επιλογή τους και να αξιοποιήσουν τα

πολύτιμα Αρχεία της Ενώσεως Σμυρναίων για την αρτιότερη οργάνωση της Μεγάλης Έκθεσης «ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ: ΛΑΜΨΗ—ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ—ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ—ΔΗΜΠΟΥΡΓΙΑ» η οποία φιλοξενείται στους χώρους του Μουσείου Μπενάκη στην οδό Πειραιώς. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε την ακούραστη κυρία Εβίτα Αράπογλου, για την αμέριστη συμπαράστασή της στις δραστηριότητες του Σωματείου μας.

Τον κύριο Ευάνθη Χατζηβασιλείου, καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Γενικό Γραμματέα του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, και τους συνεργάτες του οφείλουμε να ευχαριστήσουμε για την αξιοποίηση του φωτογραφικού Αρχείου μας στην οργάνωση της Έκθεσης «Σήκω, ψυχή μου», η οποία προβάλλει στις αίθουσες της οδού Σέκερη τη μουσική των Μικρασιατών στην καθημερινή ζωή, στις διασκεδάσεις αλλά και στις λύπες τους στις μικρασιατικές εστίες τους αλλά και στις νέες εγκαταστάσεις τους, όταν ως πρόσφυγες έφτασαν στη μητέρα-Ελλάδα.

Τέλος, ευχαριστούμε και την εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», γιατί οι φωτογραφίες από το Αρχείο της Ενώσεως Σμυρναίων κοσμούν τα αφιερώματα και τις επετειακές εκδόσεις της και προβάλλουν, με τον τρόπο αυτόν, τη ζωή και τη δράση των Ελλήνων της Σμύρνης.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως Σμυρναίων

Ο Πρόεδρος

της Ενώσεως Σμυρναίων

Γιώργος Αροντάκης

Φιλόλογος-Ιστορικός